

معلولیت‌ها و اصول توانبخشی

تالیف:

مهندس پرورش حلیم سرشت

مهندس اسماعیل دل‌پیشه

اعضاء هیئت علمی دانشگاه پیام نور

سرشناسه	: حلم سرشت ، پریش، ۱۳۳۳ -
عنوان و پدید آور	: معلولیت ها و اصول توانبخشی
مشخصات نشر	: تهران: چهر، ۱۳۸۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۰ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-964-409-178-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه : ص. ۲۷۹-۲۸۰
یادداشت	: واژه نامه .
موضوع	: معلولان -- توانبخشی.
شناسه افزوده	: دل پیشه، اسماعیل، ۱۳۳۷ -
رده بندی کنگره	: ۶م۶/ح۸/۹۵۰ RM
رده بندی دیویی	: ۶۱۸/۰۳
شماره کتابخانه ملی	: ۸۵-۴۶۹۴۵ م

معلولیتها و اصول توانبخشی

تألیف	: مهندس پریش حلم سرشت - مهندس اسماعیل دل پیشه
ناشر	: انتشارات چهر تلفن: ۶۶۴۶۹۸۸۹ - ۶۶۴۱۷۱۰۱ (فکس: ۶۶۴۱۵۸۹۲)
حروفچینی و صفحه آرایی	: گروه هنری رُز
لیتوگرافی	: هاشمیون
چاپ	: چاپخانه هاشمیون
صحافی	: رایا
نوبت چاپ	: چاپ اول
تعداد صفحات و قطع	: ۲۸۰ صفحه قطع وزیری
تیراژ	: ۳۰۰۰ نسخه
تاریخ انتشارات	: ۱۳۸۶

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۰۹-۱۷۸-۰

بهاء: ۴۵۰۰۰ ریال

ISBN: 978-964-409-178-0

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
فصل ۱- کلیات	۷
فصل ۲- علل معلولیت‌ها و طبقه‌بندی معلولین	۲۲
فصل ۳- معلولیت‌های جسمی	۲۷
فصل ۴- معلولیت‌های ذهنی.....	۴۹
فصل ۵- معلولیت‌های روانی	۶۸
فصل ۶- معلولیت‌های اجتماعی	۷۹
فصل ۷- اصول و روشهای پیشگیری از معلولیت‌ها	۹۳
فصل ۸- فیزیوتراپی	۱۰۲
فصل ۹- کاردرمانی	۱۴۰
فصل ۱۰- گفتار درمانی	۱۵۵
فصل ۱۱- شنوایی شناسی	۱۶۵
فصل ۱۲- بینایی سنجی	۱۹۷
فصل ۱۳- ارتوپد فنی و مهندسان توانبخشی	۲۱۳
فصل ۱۴- پرستار توانبخشی.....	۲۳۱
فصل ۱۵- ورزش معلولین	۲۳۷

۲۵۲	..... فصل ۱۶- خدمات شهری و معماری برای معلولین
۲۶۴	..... خودآزمایی
۲۷۱	..... پاسخ خودآزمایی
۲۷۳	..... واژه نامه
۲۷۹	..... منابع مورد استفاده

بیشگفتار

انسان از دیرباز در بستر زندگی پرفراز و نشیب خویش، طعمه حوادث و اتفاقات ناشناخته و قربانی بلایای متعددی می‌شود، که او را موقتاً یا برای همیشه از نعمت سلامتی و زندگی مستقل محروم می‌سازد. قهر و خروش طبیعت بصورت سیل، زلزله، طوفان و آتشفشانها، بروز جنگهای خانمانسوز، فقدان بهداشت و درمان بموقع بیماریها، سوء تغذیه ناشی از فقر اقتصادی، شیوع فحشاء، مسکرات و اعتیاد به موادمخدر، حوادث و اتفاقات ناشی از کار در جوامع صنعتی و ... همه و همه عواملی هستند که سلامت انسان را تهدید نموده، همه ساله گروههای کثیری از افراد فعال و نیروهای انسانی شاغل و مولد کشورهای مختلف را معلول و از گردونه فعالیت‌های عادی در جامعه غالباً خارج می‌سازد. در این مجموعه سخن از این انسانها است. انسانهایی که بدایلی قابلیت‌ها و عملکردهای عادی خود را از دست داده و غالباً از عهده کارهایی که سایر افراد همسن آنان با تجربیات و معلومات یکسان انجام می‌دهند بر نمی‌آیند.

از آنجا که مؤلفین را عقیده بر آن است که هر انسانی برحسب وظایف شرعی و وجدانی خود، می‌بایست کاری مثبت و سازنده برای این عزیزان انجام دهد و در حفظ استقلال فردی و اجتماعی آنان بکوشد و هیچ انسان مسئولی نمی‌تواند و نباید در این مهم، بی‌تفاوت، ساکت و بی‌تکاپو باشد، بر این باور این مجموعه را که حاصل سالها تلاش و تجربه مؤلفین می‌باشد به کلیه کسانی که بنحوی در رفع محدودیتها و تنگناهای معلولین در تلاشند و در زمینه توانبخشی این افراد می‌کوشند تقدیم می‌داریم.

امید آن داریم که این کتاب بتواند اطلاعات همگانی در مورد مسایل مختلف معلولین و شیوه‌های مختلف توانبخشی آنان را در اختیار کسانی که با این افراد سروکار دارند قرار دهد و در امر برخورد مؤثرتر با معلولین یاری رساند که توفیق در این امر، خود پاداشی گرانقدر برای مؤلفین خواهد بود.

و شما ای انسانهایی که از نعمت سلامت برخوردارید، شمایی که بی‌خیال و بدور از مشکلات، با داشتن دست‌وپای سالم و چشم و گوش بینا و شنوا، بی‌تفاوت از کنار معلولین می‌گذرید و حتی گاه حقوق مسلم و قانونی آنان را به حساب نیاورده و زیرپا می‌گذارید ممکن است خدای ناکرده

فردا بر اثر تصادف و یا ابتلا به بیماری، از یکی از این نعمت‌ها محروم شوید و یا فرزند بعدی شما فاقد حس بینایی، نعمت شنوایی و یا نقص در یکی از اعضای بدن باشد. آنوقت درد و مشکلات این عزیزان را درمی‌یابید ولی دیگر خیلی دیر است. از هم‌اکنون به شکرانه سلامت خود، در حد توان به حقوق و خواسته‌های منطقی این پاکان سخت‌کوش و این انسانهای پرهمت احترام بگذارید و نه از روی ترحم، بلکه به حکم وظیفه با آنان همکاری و همفکری نمایید و حقوق آنان را محترم شمارید که قطعاً لطف خدای سبحان را در حیات خود شاهد خواهید بود.

پیشگفتار را با سپاس و قدردانی از جناب آقای دکتر فریور مدیریت محترم انتشارات چهر که نهایت لطف و محبت خویش را در نشر و انتشار این مجموعه همانند تألیفات قبلی مؤلفین مبذول فرموده‌اند پایان برده و از کلیه اساتید، دانشجویان و صاحب‌نظران ارجمند تقاضامندیم تا با راهنمایی، پیشنهادات و نظرات اصلاحی خود، اینجانبان را در رفع نقایص احتمالی، یاری و مساعدت فرمایند که موجب نهایت امتنان خواهد بود.

پربوش حلیم سرشت

اسماعیل دل‌پیشه

زمستان ۱۳۸۵